

Animacja komputerowa. Miasto. Przy ulicy wznoszą się wieżowce. Chodnikami idą ludzie, ulicą jadą auta. W obrazie dominują różne odcienie niebieskiego. Sylwetki ludzi i auta są białe. Pojawiają złote gwiazdki. Tworzą krąg, obracający się na tle nieba. Obok nich napis: „Fundusze europejskie dostępne dla wszystkich”.

NARRATORKA:

Usługa to czynność, którą ktoś dla nas wykonuje. Powinniśmy być z niej zadowoleni. Ważne, abyśmy mogli z niej korzystać samodzielnie, aby była łatwo dostępna, dopasowana do naszych potrzeb i oczekiwań, właściwie sprofilowana. Ważne też, abyśmy mogli swobodnie wybierać spośród oferty dostępnych usług.

Narrację ilustrują pojawiające się kolejno rysunki - między innymi: wyciągniętych ku sobie dłoni, dłoni z uniesionym w górę kciukiem, dwóch pasujących do siebie puzzli, trzech pojemników oznaczonych różnymi kolorami i literami A, B, C.

NARRATORKA:

Usługi są świadczone przez firmy, urzędy i instytucje, podmioty prywatne i publiczne.

Rysunek czterech budynków różnego typu.

NARRATORKA:

Usługą może być przejazd autobusem, możliwość wykonania przelewu bankowego, zatankowanie auta, zakupy w sklepie, wydanie zaświadczenia w urzędzie, film w kinie.

Rysunki: autobusu, samochodu osobowego przy dystrybutorze paliwa, plików banknotów, pliku dokumentów i biletów kinowych.

NARRATORKA:

Dla wielu z nas to oczywiste działania, usługi z których korzystamy na co dzień. Warto jednak zastanowić się nad tym, czy każdy może swobodnie korzystać z tych usług. Wyobraźmy sobie osobę na wózku inwalidzkim. Czy może swobodnie korzystać z usług transportowych? Coraz częściej jest to możliwe, dzięki zapewnieniu niskopodłogowych autobusów i kas biletowych z obniżoną ladą.

Rysunek - obok mężczyzny na wózku autobus wysokopodłogowy, a następnie niskopodłogowy z opuszczoną rampą dla wózków.

NARRATORKA:

Osoba niedowidząca potrzebuje wykonać przelew bankowy. Trudno jej komfortowo poruszać się po mieście i dotrzeć do siedziby banku. Na szczęście coraz częściej może skorzystać z wykonania przelewu internetowego. Strony internetowe banków mają przyjazny interfejs, a formularze mają dużą czcionkę.

Rysunek: starsza pani wsparta na lasce, nad nią - w komiksowym dymku - pliki banknotów, obok komputer. Na ekranie komputera - banknot w locie.

NARRATORKA:

Mama z małym dzieckiem podróżuje autem. Chce zatankować, ale nie może zostawić malucha samego w samochodzie. Bardzo ważna będzie dla niej możliwość przywołania obsługi stacji, która pomoże w zatankowaniu i przyniesie przenośny terminal płatniczy. Dzięki temu dziecko nie zostanie samo w aucie, kiedy mama będzie musiała zapłacić za paliwo.

Rysunek - przy dystrybutorze paliwa stoi auto. Za kierownicą siedzi kobieta, obok dziecko. Pracownik stacji benzynowej napełnia bak.

NARRATORKA:

Zakupy dla człowieka o niskim wzroście mogą stanowić spore wyzwanie. Produkty na odległych półkach, wysoka lada sklepowa tego nie ułatwiają. Dostępna usługa dla osób niższych powinna obejmować możliwość skorzystania z pomocy pracownika sklepu, obniżoną ladę, albo opcję zakupów przez Internet.

Rysunek - mężczyzna niskiego wzrostu pcha sklepowy wózek, sięgający mu do ramion. Obok pracownik sklepu, niska lada i komputer ze sklepowym wózkiem na ekranie.

NARRATORKA:

Każdy z nas nie raz składał wnioski o zaświadczenia urzędowe. Osoba zmęczona, starsza, z niepełnosprawnością wzroku lub słuchu może mieć z tym problem. Dlatego tak ważne jest zapewnienie formularzy z dużą czcionką, przystępnie przygotowanych instrukcji ich wypełnienia.

Rysunek: starsza kobieta pochyla się nad formularzem z drobną czcionką. Obok animacja - na formularzu drobna czcionka zmienia się w wielką.

NARRATORKA:

Osoby z niepełnosprawnością wzroku powinny mieć możliwość skorzystania z pomocy pracownika urzędu. Z kolei dla osób niesłyszących lub niedosłyszących istotny będzie np. wideotłumacz czy pętla indukcyjna zamontowana przy okienku.

Następujące po sobie rysunki: mężczyzny z psem przewodnikiem i rozmawiającego z nim urzędnika oraz mężczyzny stojącego przed okienkiem kasowym z głośnikiem i ekranem.

NARRATORKA:

Obejrzenie filmu w kinie to spora przyjemność. Aby mogły z niej skorzystać także osoby z niepełnosprawnością ruchu, kina powinny być pozbawione barier architektonicznych w postaci np. wąskich drzwi czy wysokich schodów. Dla osób niewidzących ważna będzie audiodeskrypcja, czyli opis scen w filmie, która pozwoli także im wziąć udział w seansie.

Rysunki: mężczyzna siedzi w fotelu przed wielkim ekranem, inny siedzi na wózku inwalidzkim przed kinem. Do budynku kina prowadzi podjazd dla wózków.

NARRATORKA:

W kwestii dostępności usług wiele w Polsce się zmienia. Powstają miejsca przyjazne osobom o różnych potrzebach. Są już kościoły wyposażone w pętla indukcyjne, czyli urządzenia

ułatwiający słyszenie osobom korzystającym z aparatów słuchowych. Samorządy organizują bezpłatny transport osobom z trudnościami w poruszaniu się. Restauracje przygotowują menu w języku Braille'a i umożliwiają wejście klientom z psami przewodnikami. Uczelnie zapewniają swoim studentom adaptację materiałów edukacyjnych, np. na wersje czytane.

Rysunek. W centrum kontur Polski i zamknięte w nim cztery piktogramy niepełnosprawności przedstawiające: człowieka na wózku inwalidzkim, przekreślone ucho, człowieka z wyciągniętą przed siebie laską i głowę z zaznaczonym mózgiem. Wokół konturu Polski rysunki: kościoła, furgonetki z opuszczoną rampą dla wózków, mężczyzny z psem przewodnikiem stojącego przed restauracją i książek połączonych kablem z tabletem.

NARRATORKA:

Centra handlowe bezpłatnie wypożyczają wózki osobom z niepełnosprawnością ruchową. Zapewniają także wózki i kosze zakupowe z lupami – tak, aby osoby starsze bądź niedowidzące mogły sprawdzić np. datę ważności albo składniki produktu. Banki stworzyły własne standardy jakości obsługi klienta z niepełnosprawnością. Lotniska oferują pomoc asystentów. Powstały biura podróży z ofertą dopasowaną do różnych potrzeb osób z niepełnosprawnością.

Polska się zmienia, a dużą w tym rolę odgrywają Fundusze Europejskie i ogłoszony niedawno Program Dostępność Plus. Jednym z priorytetów Programu jest temat dzisiejszej audycji, czyli dostępność usług.

Rysunki. W centrum - logo programu Dostępność Plus - zamknięte w konturze Polski trzy piktogramy przedstawiające: kobietę, człowieka na wózku i dziecko. Wokół rysunki: wózka inwalidzkiego, wózka sklepowego, lupy, banku z podjazdem dla wózków, starszego mężczyzny z walizką i lotniskowego asystenta oraz pejzażu z palmą. Na górze logo Funduszy Europejskich: połączone gwiazdy - żółta, biała i czerwona - na niebieskim tle.

Animacja komputerowa. Miasto. Przy ulicy wznoszą się wieżowce. Chodnikami idą ludzie, ulicą jadą auta. W obrazie dominują różne odcienie niebieskiego. Sylwetki ludzi i auta są białe. Pojawiają złote gwiazdki. Tworzą krąg, obracający się na tle nieba. Obok nich napis: „Fundusze europejskie dostępne dla wszystkich”.

NARRATORKA:

Jedną z instytucji, która postawiła sobie za cel zapewnienie dostępności usług jest Poczta Polska. Prowadzi akcję promocyjną „Poczta Polska bez barier”, w której informuje osoby z niepełnosprawnościami i ich bliskim o możliwości wygodnego i łatwego korzystania z usług pocztowych.

Na ekranie komputera - strona internetowa: poczta.polskabezbarier.pl - zmieniające się treści.

NARRATORKA:

Coraz więcej placówek pocztowych nie ma barier architektonicznych – bez problemu może się do nich dostać osoba z niepełnosprawnością, starsza czy z wózkiem dziecięcym.

Poczta oferuje wysyłkę korespondencji wykonanej drukiem wypukłym lub na nośnikach elektronicznych umożliwiającą odczytanie przez osoby z niepełnosprawnością wzroku. W 2016 roku Poczta Polska otrzymała tytuł „Lidera Dostępności” jako firma, która wyróżniła się kompleksowym dostosowywaniem swoich placówek do potrzeb osób z niepełnosprawnością. W 2018 roku Poczta Polska została laureatem konkursu „Pracodawca Godny Zaufania” w kategorii „Firma Przyjazna Niepełnosprawnym”.

Obraz filmowy. Do piętrowego budynku Poczty Polskiej prowadzi podjazd.

Jedzie nim szatynka na wózku. Wewnątrz - szatynka podjeżdża do niskiej lady. Rozmawia z pracownicą poczty. Ogląda znaczki pocztowe. Kupuje widokówkę. Wyjeżdża z budynku.

Przed kamerą Krzysztof Werber - ekspert do spraw programów publicznych, Poczta Polska. Stoi w urzędzie pocztowym.

KRZYSZTOF WERBER:

Poczta Polska jest tzw. wybranym operatorem, czyli tzw. operatorem narodowym. W związku z tym jest zobligowana do umożliwienia najszerszej grupie społecznej - wszystkim obywatelom - dostępu do usług, w tym oczywiście osobom z niepełnosprawnością i osobom starszym. Jeśli chodzi o usługi, to we wszystkich placówkach jest możliwy dostęp dla osób niepełnosprawnych. Z tym że te rozwiązania są różnie realizowane. Podstawowym rozwiązaniem jest dostęp dla osób z wózkami - przy pomocy obniżonych progów, ramp, podnośników, różnych rodzajów barier, które pomagają.

Obraz filmowy - budynek Poczty Polskiej z podjazdem dla wózków. Drzwi wejściowe bez progu. Wewnątrz: między dwoma stanowiskami obsługi klientów trzecie stanowisko - z niską ladą.

KRZYSZTOF WERBER:

W przypadku gdy nie jest to możliwe, a to wynika z ograniczeń architektonicznych niezależnych od Poczty Polskiej, zawsze istnieje ten dzwonek, który umożliwia wyjście pracownika i dostarczenie usługi.

Na ścianie - logo Poczty Polskiej: złotożółta trąbka i czerwony napis „Poczta Polska”. Przy okienku - klientka.

KRZYSZTOF WERBER:

Innym takim elementem ważnym jest to, że pracownicy Poczty Polskiej, listonosze, dostarczają bezpośrednio listy do rąk osób niepełnosprawnych, jeżeli jest takie życzenie. Mogą też przyjmować listy zwykłe - odwrotnie, jeżeli dana osoba ma taką potrzebę. Placówki Poczty Polskiej znajdują się często w budynkach, które są starsze, trudne architektonicznie, nie są własnością Poczty Polskiej, są budynkami zabytkowymi. W związku z tym musimy uzyskać najróżniejsze zgody, które nie zawsze uzyskujemy. Jak również koszty dostosowania są dość wysokie, jak również często po prostu nie da się pełnych dostosowań wykonać. Ta placówka jest placówką wzorcową, prawda? Tu są przestrzegane najróżniejsze normy. Okienko, drzwi odpowiednio umiejscowione. Mamy tu do czynienia z Poczta 24, która powoduje, że każdy obywatel, również osoba z niepełnosprawnością jest w stanie wykonać usługę po godzinach.

Wnętrze poczty: między dwoma stanowiskami obsługi klientów trzecie - z niską ladą. Drzwi wejściowe bez progu. Dwa automaty pocztowe, a nad nimi napisy: „Tu możesz odebrać przesyłkę”, „Tu możesz wysłać karty pocztowe, listy, paczki”. Obok - skrytki pocztowe. Klientka korzysta z automatu.

AUTOMAT:

Wybierz liczbę nadawanych przesyłek. Umieść przesyłkę na wadze.

KRZYSZTOF WERBER:

Prawie sto procent to są placówki, które spełniają wymogi prawne, jeśli chodzi o dostęp. 42 placówki mają certyfikaty. Pomędzy tym są placówki, które posiadają różne stopnie dostosowania dla osób niepełnosprawnych.

Na ekranie komputera strona internetowa: pocztapolskabezbarier.pl - zmieniające się treści.

KRZYSZTOF WERBER:

Oczywiście Poczta Polska jest zawsze otwarta dla zatrudniania osób niepełnosprawnych. Zatrudniamy 1260 osób niepełnosprawnych. To stanowi 1,63% całej populacji - 87 000. Jesteśmy największym pracodawcą w Polsce. W ostatnich trzech latach mamy bardzo dużą dynamikę, jeśli chodzi o wzrost zatrudnienia. Mamy około 15% rocznie - rok do roku - jeśli chodzi o wzrost. Oczywiście chcielibyśmy dużo więcej, ale to nie jest takie proste. Z drugiej strony - nawiązaliśmy ścisły kontakt i współpracę z PFRON-em - Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Dzięki temu PFRON zbudował... Nie tylko dla nas, ale my jesteśmy pierwsi, którzy weszli. Zbudował taki projekt "Praca - Integracja". Ten projekt polega na tym, że Poczta Polska jako pracodawca deklaruje ilość miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych. To nie są miejsca jakby dostosowane. Ale to są miejsca pracy, które my w rekrutacjach... jak by powiedzieć... zatrzymujemy dla osób niepełnosprawnych. Po drugiej stronie jest wyłonione NGO - Fundacja Aktywizacja, która szuka osób na te miejsca.

Obraz filmowy - w biurze kobieta siedzi przed laptopem. Na blacie folder Agencji Zatrudnienia Fundacji Aktywizacja.

KRZYSZTOF WERBER:

Nawiązujemy mnóstwo kontaktów z innymi NGO - czy to jeśli chodzi o szukanie osób z pewnymi, charakterystycznymi niepełnosprawnościami... Mieliśmy taką współpracę, jeśli chodzi o osoby niedostępujące. Jak również jeśli chodzi o szkolenia.

Obraz filmowy - przed nowoczesnym, kilkupiętrowym budynkiem słup reklamowy z logo Poczty Polskiej.

KRZYSZTOF WERBER:

Żeby zatrudniać osoby niepełnosprawne, nasi pracownicy - czy to kierownicy, czy osoby rekrutujące - muszą wiedzieć... znać specyfikę. Najlepiej o tej specyfice są w stanie powiedzieć organizacje, które zajmują się tym, zraszają osoby niepełnosprawne.

Na ekranie komputera strona internetowa: WWW.envelo.pl - zmieniające się treści.

NARRATORKA:

Poczta Polska udostępnia także swoje usługi za pośrednictwem Internetu. Przez Internet możemy także kupić tzw. „neoznaczkę” – czyli znaczki pocztowe, które sami drukujemy i naklejamy na kopertę. List jest gotowy do wrzucenia do skrzynki. A jeśli wolimy nie szukać placówki pocztowej czy skrzynki na listy, możemy za pośrednictwem Internetu wysłać pocztówkę albo napisać list, który Poczta Polska wydrukuje i dostarczy odbiorcy. Wszystkie te możliwości są proste w obsłudze, a instrukcja ich wykonania jest napisana zrozumiałym językiem. Oferta Poczty Polskiej w tym zakresie stale się rozbudowuje. Umożliwia łatwe i wygodne korzystanie z usług pocztowych nie tylko osobom z niepełnosprawnością. Z nadania paczki, wysłania listu chętnie skorzysta także osoba starsza, rodzic zajęty opieką nad dzieckiem, zapracowany młody człowiek czy firma wysyłająca setki listów do swoich klientów. Tym samym usługi świadczone przez Poczta Polską stały się dostępne dla wszystkich.

Przed kamerą Michał Potkiewicz - wiceprezes zarządu Poczta Polska Usługi Cyfrowe, operatora platformy Envelo. Stoi w pomieszczeniu biurowym. Za nim plakat reklamujący Envelo.

MICHAŁ POTKIEWICZ:

Poczta Polska posiada platformę internetową Envelo, za pomocą której można bardzo wiele z tych usług - że tak powiem - wykorzystać. Między innymi można wysłać kartkę z wakacji, robiąc sobie np. zdjęcie telefonem i wysyłając ją via platforma Envelo. Potem ta kartka wydrukowana dociera do adresata w formie fizycznej. Mamy także usługi poczty hybrydowej, umożliwiającej wysyłanie listów papierowych, które następnie są konwertowane i do odbiorcy docierają w formie elektronicznej. Albo w drugą stronę - możemy napisać list na komputerze, wysłać go przez platformę Envelo - będzie wydrukowany i dostarczony w wersji papierowej przez listonosza Poczty Polskiej.

Na ekranie komputera strona internetowa: WWW.envelo.pl - zmieniające się treści.

MICHAŁ POTKIEWICZ:

Mamy także ciekawą usługę "wirtualna drukarka", która umożliwia w jakimkolwiek edytorze tekstu napisanie tego tekstu i następnie wydrukowanie go na dowolnej drukarce z telefonu komórkowego. Ponadto przed nami wielkie wyzwanie, jakim jest usługa "e-doręczenia". Otóż Ministerstwo Cyfryzacji we współpracy z Poczta Polską i Poczta Polska Usługi Cyfrowe, którą mam przyjemność reprezentować, będzie wdrażało od 2019 roku projekt e-doręczeń. Chodzi o to, żeby całość korespondencji, którą dzisiaj obywatele otrzymują w formie papierowej, listami poleconymi do tych obywateli docierały w formie elektronicznej na ich kwalifikowane e-skrzynki. Chcemy, żeby to właśnie nasza platforma, platforma Envelo była platformą e-doręczeniową, czyli przez tą platformę będą wszystkie przesyłki docierały do obywatela. Oczywiście decydować będzie obywatel, który będzie podejmował decyzje, czy chce listy od administracji otrzymywać elektronicznie na swoją skrzynkę mailową, czy tak jak do tej pory listem poleconym dostarczonym przez listonosza Poczty Polskiej.

Na stronie WWW.envelo.pl rysunek: paczka przenika przez ekran laptopa - po jednej stronie ekranu ktoś ją podaje, po drugiej ktoś odbiera. Powyżej napis: „Obsługuj wysyłanie paczek na envelo.pl. Opłać przesyłkę online, wydrukuj etykietę, zanieś paczkę na pocztę”.

MICHAŁ POTKIEWICZ:

Osoby, które są starsze, niepełnosprawne, nie mogą wychodzić z domu, mogą z usług pocztowych korzystać z domu. Mogą sobie np. nadrukować znaczek na list, który potem ktoś wrzuci do skrzynki albo np. przekażą listonoszowi. Mogą również nadać paczkę, również wydrukować etykietę, którą nakleją na paczkę i potem przekażą w placówce pocztowej. Są to usługi wygodne dla osób starszych, osób niepełnosprawnych. Przed nami jest także projekt, który chcemy realizować razem z Ministerstwem Zdrowia - projekt „e-Zdrowie”, który zakłada upowszechnienia tzw. elektronicznej tożsamości. Każdy obywatel będzie miał swój numer eID. Docelowo chcemy także wejść na rynek także z usługą dostawy leków do osób starszych przez listonosza Poczty Polskiej. Najpierw taka osoba uzyska taką elektroniczną tożsamość - u listonosza. Złoży podpis na tablecie, listonosz sprawdzi jej tożsamość, sprawdzając jej dowód osobisty. Potem, mając już ten numer eID, będzie mogła np. zlecać dostawę leków bezpośrednio do domu, bez konieczności wychodzenia do apteki, co dla osób starszych, osób niepełnosprawnych będzie bardzo dużym ułatwieniem w codziennym życiu.

Animacja komputerowa. Miasto. Przy ulicy wznoszą się wieżowce. Chodnikami idą ludzie, ulicą jadą auta. W obrazie dominują różne odcienie niebieskiego. Sylwetki ludzi i auta są białe. Pojawiają złote gwiazdki. Tworzą krąg, obracający się na tle nieba. Obok nich napis: „Fundusze europejskie dostępne dla wszystkich”.

Dwa malownicze zdjęcia gór porośniętych lasem. Na ich tle napis: „Góry dostępne dla wszystkich”.

NARRATORKA:

Dzięki dofinansowaniu z unijnego Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Słowacja zrealizowano projekt ułatwiający podejmowanie wędrowek górskich przez osoby z niepełnosprawnością wzroku.

Na ekranie komputera strona internetowa: WWW.pograniczebb.pl - zmieniające się treści.

NARRATORKA:

Projekt „Pogranicze bez barier” został przygotowany przez gminę Ujsoły z Kotliny Żywieckiej we współpracy ze słowackimi partnerami. Jego najważniejszym elementem było wyznaczenie i oznakowanie szlaków turystycznych - tak aby mogły z nich korzystać osoby niewidzące i słabowidzące. Cel był także inny: zniesienie barier mentalnych i zachęcenie osób z niepełnosprawnością do uprawiania turystyki górskiej. Podobne idee przyświecały Polskiemu Towarzystwu Turystyczno-Krajoznawczemu, które ze środków unijnych zrealizowało projekt "Turystyka dla wszystkich". Wśród jego założeń znalazło się m.in. ułatwienie osobom z niepełnosprawnością organizacji górskich wędrowek i innych form aktywnego wypoczynku. Idea gór bez barier jest podnoszona też przez liczne organizacje pozarządowe i osoby wspierające osoby z niepełnosprawnością.

Przed kamerą Bogusław Kanik - prezes Fundacji Pogranicze bez Barrier w Bielsku-Białej. Stoi przy szlaku turystycznym, obok tablicy „Gmina Ujsoły”. Ma na sobie kamizelkę GOPR-u.

BOGUMIŁ KANIK:

Projekt "Pogranicze bez barier" jest efektem takiego pragnienia ludzi gór dzielenia się górami z osobami niepełnosprawnymi, dla których góry do tej pory były zamknięte, niedostępne. Słowacy byli bardzo chętni, od początku, do udziału w naszym projekcie. Zgłosiło się osiem osób. Tak zakładał projekt, że osiem osób miało być ze Słowacji, osiem z Polski.

Fotografia gór porośniętych lasem.

Na ekranie komputera strona internetowa: WWW.pograniczebb.pl - zmieniające się treści.

BOGUMIŁ KANIK:

Chcieliśmy przetestować technikę poruszania się po górach na nartach skiturowych, co okazało się świetnym pomysłem dla osób niewidomych. Narty skiturowe pozwalają na przemieszczanie się pod górę. Przy pomocy... Dokleja się do nart takie specjalne foki. Można przemieszczać się swobodnie pod górę, potem zjechać bezpiecznie. Efektem tego projektu było otworenie fundacji, która od prawie pięciu lat zajmuje się tematyką otwierania szlaków dla osób niepełnosprawnych. Jedną z naszych ostatnich inicjatyw była organizacja konferencji w Bielsku-Białej - w kwietniu 2018 r., na której rozmawialiśmy o potrzebie i możliwościach otwarcia gór dla osób niepełnosprawnych.

Filmowe zdjęcia z konferencji - przy długich stołach siedzą liczni uczestnicy, wśród nich Bogusław Kanik. Kolejni uczestnicy zabierają głos, mówią do mikrofonu. Na ścianie obraz z projektora - wyświetla się hasło „Góry dostępne dla wszystkich”.

BOGUMIŁ KANIK:

Co zamierzamy w najbliższej przyszłości uczynić w Fundacji Pogranicze bez Barrier, której nazwa pochodzi właśnie od naszego pierwszego projektu? Naszym głównym celem jest otwieranie szlaków dla osób niepełnosprawnych, dostosowanie schronisk, stworzenie sieci wypożyczalni specjalnych wózków terenowych, które będą dostępne dla wszystkich niepełnosprawnych w Polsce.

Filmowe zdjęcia:

Turyści na platformie widokowej, z której roztacza się widok na góry.

Mężczyzna czytający dłonią mapę dotykową.

Wieczór. Grupa ludzi siedzi przy ognisku, piecze kiełbaski. Na tle obrazu napis: „schronisko na Kubieszówce”.

Na zboczu - kobieta na wózku terenowym.

Górskie pejzaże.

Przed kamerą Tadeusz Gierycz - mieszkaniec Bielska-Białej, pracownik Polskiego Związku Niewidomych.

TADEUSZ GIERYCZ:

Nasze piękne Beskidy są dostępne. Czasami są wąskie... Owszem, mają nieraz niebezpieczne

miejsca, nawet z urwiskami. Natomiast te wszystkie walory fizyczne, które ma osoba niewidoma...

[kliknięcie bloczka zapinanego na linie]

...udająca się w góry, czynią te ścieżki właściwie dostępnymi.

[terkot, zgrzyt sunącego po linie]

Tadeusz Gierycz w kasku i specjalnej uprząży zjeżdża z góry na linie. W dłoni trzyma białą laskę.

Przed kamerą Benedykt Wojcieszak - wiceprezes Rady ds. Osób Niepełnosprawnych PTTK. Stoi na szlaku.

BENEDYKT WOJCIESZAK:

Góry bez barier są już w myśli ideowej PTTK obecne... kilkadziesiąt lat. Tam, gdzie jest szansa, żeby poprowadzić chociażby szlak tak szerokim traktem - nie ścieżką jak ta, na której się znajdujemy, to nie jest żaden problem.

Pod daszkiem - mapa Nadleśnictwa Ujsoły.

Wijącą się wśród drzew ścieżką pną się pod górę Benedykt Wojcieszak i Tadeusz Gierycz. Tadeusz Gierycz bada podłoże białą laską trzymaną w lewej dłoni, a prawą ręką trzyma się ramienia towarzysza.

I dla osób jeżdżących na wózkach, i dla osób poruszających się z białą laską, i dla osób, które trzeba w jakiś sposób asekurować. Trzeba mieć wyobraźnię i doświadczenie i także, a może przede wszystkim - wiedzę na temat różnych niepełnosprawności, no i ryzyk, które występują w konkretnym środowisku.

Szeroką ścieżką biegnącą w poprzek zbocza idzie kilkanaście osób z plecakami, wśród nich osoby niewidome.

Grupa odpoczywa przy drewnianych zabudowaniach. Trzy osoby z uśmiechem pozują do zdjęcia na tle gór.

BENEDYKT WOJCIESZAK:

Informacja o coraz większej dostępności, o możliwościach, które stwarzamy, mobilizuje osoby, które chcą być aktywne w terenie, powoduje, że chętniej ruszają na wycieczki.

Tadeusz Gierycz na szlaku. Czyta palcami dotykową mapę. Idzie górską ścieżką, wyciągając przed siebie białą laskę.

[gwar]

[zgrzyt bloczka sunącego po linie]

Dwie młode kobiety idą ścieżką. Mają kaski, a ich biodra oplatają specjalne uprząże do zjazdu na linie.

Jedna z kobiet zjeżdża na linie - sunie nad przepaścią.

Uśmiechnięty Tadeusz Gierycz na sztucznej ścianie wspinaczkowej. Zbliży się do szczytu...

Opuszcza się na linie w dół, odpychając się nogami od skały.

BENEDYKT WOJCIESZAK:

Ale szukają też wsparcia. I tutaj nie tylko udostępnianie przez tworzenie infrastruktury dostosowanej - wg zasady projektowania uniwersalnego - dla różnych kategorii osób wymagających wsparcia: i osób z niepełnosprawnościami, i matek z dziećmi, i osób starszych jest ważne. Ale również rola innych współtowarzyszy wędrówki, asystentów turystycznych osób niepełnosprawnych czy przewodników turystycznych.

Benedykt Wojcieszak i Tadeusz Gierycz idą żwirową ścieżką... a następnie zieloną łąką.

Animacja komputerowa. Miasto. Przy ulicy wznoszą się wieżowce. Chodnikami idą ludzie, ulicą jadą auta. W obrazie dominują różne odcienie niebieskiego. Sylwetki ludzi i auta są białe. Pojawiają złote gwiazdki. Tworzą krąg, obracający się na tle nieba. Obok nich napis: „Fundusze europejskie dostępne dla wszystkich”.

Obraz filmowy - Centrum Kultury Zamek w Poznaniu. W sali liczni zwiedzający. Przypatrują się wiszącym na ścianach obrazom.

NARRATORKA:

Wizyta w kinie, teatrze, muzeum czy pobyt na koncercie powinny wiązać się z odpoczynkiem i przyjemnością. Organizacje pozarządowe i instytucje kultury starają się zapewnić dostępność takich usług dla każdej osoby.

Zapełniona sala kinowa.

Koncert - tłum słuchaczy potrząsa uniesionymi rękami.

Spektakl teatralny.

NARRATORKA:

Budynki coraz częściej są pozbawione barier architektonicznych. Mają wygodne wejście, przystosowane toalety oraz wydzielone miejsca na salach dla osób na wózkach inwalidzkich. Osoby z niepełnosprawnością wzroku mogą korzystać z audiodeskrypcji, dzięki której głosowo opisywane są obrazy wyświetlane na ekranach. Osoby z niepełnosprawnością słuchu mogą skorzystać z usług tłumacza języka migowego czy pisanych tekstów wyjaśniających to, co jest wypowiedziane na scenie.

Filmowe migawki ukazujące między innymi: fasadę poznańskiego zamku - potężnej budowli w stylu neoromańskim, widok z lotu ptaka na zamek, zamkowe wnętrza - korytarze, salę koncertową, atrium.

NARRATORKA:

Centrum Kultury Zamek w Poznaniu jest jedną z ważnych instytucji kultury w kraju. Odbývają się tu koncerty, pokazy filmowe, wystawy sztuki, spektakle. Ze środków Programu Infrastruktura i Środowisko finansowanego z Funduszy Europejskich Centrum Kultury dokonało renowacji Sali Wielkiej, w której odbywają się liczne spotkania i pokazy. Sala jest przyjazna osobom z niepełnosprawnością. Centrum Kultury Zamek umożliwia przygotowanie miejsca dla osób z niepełnosprawnością ruchową, wejście z psem przewodnikiem,

udostępnienie audioprzewodników. Dzięki temu z zasobów kultury mogą korzystać wszyscy, niezależnie od potrzeb wynikających np. z niepełnosprawności.

Filmowe migawki z odbywających w Centrum Kultury Zamek koncertów, pokazów filmowych, wystaw, spektakli teatralnych, zajęć dla dzieci i innych wydarzeń.

Przed kamerą Anna Hryniewiecka - dyrektor Centrum Kultury Zamek w Poznaniu. Stoi w zamkowym wnętrzu.

ANNA HRYNIEWIECKA:

W Zamku bywają osoby z niepełnosprawnością, bywają na wszystkich wydarzeniach, które przygotowujemy. Z myślą o nich przygotowujemy specjalne strefy, np. podczas festiwali. Ostatnio takim festiwalem był Ethno Port, festiwal muzyki świata. Przygotowaliśmy specjalną strefę dla osób niepełnosprawnych. Zarówno w przestrzeni przed Zamkiem, gdzie odbywały się koncerty, jak i w Sali Wielkiej, gdzie odbywały się koncerty wewnątrz Zamku.

Filmowe migawki z Festiwalu Ethno Port.

ANNA HRYNIEWIECKA:

Są także wydarzenia, które specjalnie przygotowujemy dla osób niepełnosprawnych. Np. oprowadzania po Zamku dla osób z różnymi niepełnosprawnościami, oprowadzania po wystawach, spacerów po naszym obiekcie. Są też projekcje filmowe, które są dedykowane specjalnie osobom niepełnosprawnym. Tak że w Zamku bywają osoby niepełnosprawne, zarówno na wydarzeniach, które specjalnie dla nich nie są przygotowywane, jak i na takich, które dedykujemy specjalnie właśnie osobom niepełnosprawnym. Obiekt, w którym mieści się Centrum Kultury Zamek, to obiekt zabytkowy, dawna rezydencja cesarska. To nie jest obiekt specjalnie budowany na potrzeby kultury. Jest adaptowany w miarę możliwości. Ponieważ to budynek objęty opieką konserwatorską, nie wszystkie zmiany, które ułatwiłyby korzystanie z tego obiektu osobom niepełnosprawnym, byliśmy w stanie wprowadzić. Wprowadzamy sukcesywnie w miarę możliwości te zmiany, które są realne.

Liczne migawki filmowe ukazujące zamkowe wnętrza i zamek z zewnątrz.

ANNA HRYNIEWIECKA:

Wprowadziliśmy windy dla osób niepełnosprawnych, umożliwiając im dostęp do naszego obiektu, a tym samym dostęp do wydarzeń, które tutaj mają miejsce.

Mężczyzna wjeżdża windą umieszczoną przy ośmiostopniowych schodach.

ANNA HRYNIEWIECKA:

Zamontowaliśmy w kinie pętlę indukcyjną, która ułatwia odbiór filmów osobom z ograniczeniami. I także przy każdym wydarzeniu staramy się przygotowywać zarówno informacje, jak i dostęp dla osób niepełnosprawnych do tych wydarzeń. Dotyczy to zarówno większych wydarzeń, jak i mniejszych pozycji naszego programu. Dysponujemy także specjalnymi wózkami podjazdowymi, które ułatwiają podjazd pod istniejące schody osobom na wózkach.

Mężczyzna uruchamia platformę przychodową dla wózków.

ANNA HRYNIEWIECKA:

Nasza ochrona jest przygotowana do tego, żeby zawsze reagować w sytuacji potrzebnej pomocy. Przy windach, które znajdują się w przestrzeni Zamku, są umieszczone odpowiednie przyciski, dzwonki, które powiadamiają ochronę o potrzebie pomocy osobom niepełnosprawnym. W przestrzeniach, gdzie znajdują się schody bez wind, znajdują się również specjalnie zamontowane platformy pozwalające osobom niepełnosprawnym na wózkach skorzystać z tych platform i tym samym dostanie się na wyższy poziom. Większość zmian, które zostały wprowadzone podczas modernizacji skrzydła Zamku, została zrealizowana z Funduszy Europejskich.

Na ścianie tablica informująca, że przebudowa kompleksu Sali Wielkiej CK Zamek była współfinansowana przez Unię Europejską ze Środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko.

ANNA HRYNIEWIECKA:

Bez tych funduszy dostosowanie tego obiektu dla osób niepełnosprawnych w takim stopniu byłoby niemożliwe. Będziemy się starali także przy przebudowie i konserwacji kolejnego zabytkowego skrzydła Zamku wprowadzić zmiany, które ułatwią dostęp do tych przestrzeni - pięknych, niezwykle ciekawych przestrzeni zabytkowych - osobom niepełnosprawnym. Będą to zarówno przewodniki specjalnie przygotowane dla osób niepełnosprawnych, np. zawierające funkcję audiodeskrypcji, jak i szereg działań informacyjnych pozwalających na korzystanie z wiedzy o tym obiekcie osobom niepełnosprawnym, w tym np. przewodniki zrealizowane w języku Braille'a.

W holu, przy kasie biletowej ktoś korzysta z ekranu dotykowego. Na ekranie wyświetla się informacja: „Tu możesz kupić bilety na wszystkie zamkowe wydarzenia”. W głębi, kilka schodków wyżej stoi grupa zwiedzających. Przy schodach - platforma dla wózków.

ANNA HRYNIEWIECKA:

Mamy nadzieję, że osoby niepełnosprawne coraz chętniej będą przychodziły do Zamku, będą korzystały z naszej oferty i mamy nadzieję, że również nam pomogą - swoimi podpowiedziami - w tym, żeby ta oferta i te dogodności były jeszcze lepsze, jeszcze bardziej przyciągające ich do Zamku.

Animacja komputerowa. Miasto. Przy ulicy wznoszą się wieżowce. Chodnikami idą ludzie, ulicą jadą auta. W obrazie dominują różne odcienie niebieskiego. Sylwetki ludzi i auta są białe. Pojawiają złote gwiazdki. Tworzą krąg, obracający się na tle nieba. Obok nich napis: „Fundusze europejskie dostępne dla wszystkich”.

Filmowe zdjęcia: na miejskim deptaku liczni spacerowicze, wśród nich osoby pchające wózki.

NARRATORKA:

Rodzicom z wózkami dziecięcymi, osobom na wózkach inwalidzkich czy osobom niewidomym, podobnie jak każdej innej osobie, zależy na wygodnym i przyjemnym pobycie

w restauracji. Niektóre punkty gastronomiczne starają się jak najlepiej zrealizować tę potrzebę. Restauracja Topollino w Częstochowie pozyskała środki z Funduszy Europejskich, z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na rozbudowę i dostosowanie budynku oraz oferty do potrzeb osób z niepełnosprawnością.

Restauracja Topollino z zewnątrz. Drzwi wejściowe z podjazdem dla wózków, Na ścianie tablica informująca o dofinansowaniu z Funduszy Europejskich. Wewnątrz - elektryczny wózek u szczytu schodów.

Przed kamerą Mateusz Wawrzak, restauracja Topollino w Częstochowie. Stoi w sali, między stolikami.

MATEUSZ WAWRZAK:

Chcemy wychodzić naprzeciw oczekiwaniom naszych gości. Dlatego też postanowiliśmy przy większym remoncie naszej restauracji zrobić te udogodnienia. Zrobiliśmy tutaj dwa wjazdy, nie ma stopni.

Do drzwi prowadzi antypoślizgowy podjazd dla wózków.

MATEUSZ WAWRZAK:

Na dole znajdują się toalety, dlatego postanowiliśmy, że zrobimy elektryczny wózek, który będzie sprowadzał gości na dół. Poszerzyliśmy też drzwi w toaletach, żeby łatwiej było się do nich dostać osobom niepełnosprawnym.

U szczytu schodów elektryczny wózek zamocowany na szynie.

MATEUSZ WAWRZAK:

Też często korzystają osoby czy to po jakichś wypadkach, z nogą w gipsie, czy jakieś złamania. Korzystają też osoby starsze. Chociaż osoby starsze niechętnie chcą... wstydzą się może trochę tego, więc starają się sami, ale my często też nakłaniamy ich, żeby sobie skorzystali. Dużo osób, które korzystają z tych udogodnień, bardzo nam dziękują i zwraca uwagę, że mało jest takich miejsc, w których się wychodzi naprzeciw osobom z inwalidztwem, które nie mogą skorzystać swobodnie z toalety czy wejść do lokalu. Na pewno tutaj nas za to chwalą i są zadowoleni.

Animacja komputerowa. Miasto. Przy ulicy wznoszą się wieżowce. Chodnikami idą ludzie, ulicą jadą auta. W obrazie dominują różne odcienie niebieskiego. Sylwetki ludzi i auta są białe. Pojawiają złote gwiazdki. Tworzą krąg, obracający się na tle nieba. Obok nich napis: „Fundusze europejskie dostępne dla wszystkich”.

Przed kamerą Paweł Chorąży - podsekretarz stanu w Ministerstwie Inwestycji i Rozwoju. Stoi w przestronnym korytarzu.

PAWEŁ CHORAŻY:

Dostępność jest ważna z kilku powodów. Pierwszy, taki ogólnoludzki, związany z tym, że wszyscy, niezależnie od tego, czy jesteśmy pełnosprawni, czy mamy jakieś deficyty, powinniśmy mieć możliwość pełnego uczestniczenia w życiu społecznym, gospodarczym,

być tam, gdzie chcemy, tam, gdzie wszyscy inni mają możliwość. Możliwość skorzystania z usługi w przychodni przez osobę niesłyszącą czy osobę, która niedosłyszy. Bardzo często barierą nie jest to, że nie możemy dostać się do budynku, tylko np. mamy trudność skomunikowania się z lekarzem. To jest również kwestia dostępnych usług w świecie wirtualnym. Bo znowu - wracając do tej przychodni, będziemy coraz częściej rejestrować się drogą elektroniczną. Ważne jest to, żeby strona internetowa, na której mamy informacje na temat dyżurów lekarzy, była stworzona w taki sposób, żeby umożliwiała np. osobom niewidzącym czy osobom, które mają zaburzenia wzroku, przetworzyć ją na język mówiony. To jest również kwestia takich standardów związanych z różnymi usługami elektronicznymi. Czyli żeby nie tylko przyjść do przychodni, która jest w pełni dostępna, w której lekarz potrafi z nami się skomunikować, jeżeli mamy trudności percepcyjne, jeżeli mamy problemy związane ze skomunikowaniem się, jeżeli potrzebujemy asystentury, ale też żeby móc się wcześniej do takiej przychodni w ogóle zarejestrować. Ludzie mówią: A po co my mamy tworzyć miejsca dostępne, np. instalować pętlę indukcyjną, jeżeli tutaj nie przychodzi osoba niesłysząca, nie przychodzi osoba, która ma trudności w słyszeniu. Albo: Tutaj nigdy nie pojawił się żaden niepełnosprawny. Otóż jest tak, że bardzo często ta osoba, która mogłaby przyjść, jest uwięziona w swoim własnym mieszkaniu. Albo - osoba niesłysząca, wiedząc, że nie ma możliwości uczestniczenia aktywnego w jakiejś konferencji, w jakimś seminarium, zwiedzenia jakiejś ekspozycji i dowiedzenia się, co w niej jest bez przewodnika, po prostu tam się nie wybierze. Tak że to nie jest tak, że osoby z niepełnosprawnością są nieobecne, bo ich nie ma. Bardzo często one są nieobecne, bo albo nie mogą tam być, albo wiedzą, że tak naprawdę nie są mile widzianymi gośćmi. Myślę, że naszym obowiązkiem jest to, żeby każda osoba z niepełnosprawnością w każdej przestrzeni publicznej, w każdym miejscu czuła się osobą mile widzianą, witaną.

Animacja komputerowa. Miasto. Przy ulicy wznoszą się wieżowce. Chodnikami idą ludzie, ulicą jadą auta. W obrazie dominują różne odcienie niebieskiego. Sylwetki ludzi i auta są białe. Pojawiają złote gwiazdki. Tworzą krąg, obracający się na tle nieba. Obok nich napis: „Fundusze europejskie dostępne dla wszystkich”.

NARRATORKA:

Program Dostępność Plus powstał z myślą o potrzebach każdego z nas. Każdy bowiem w pewnym momencie swojego życia może mieć szczególne potrzeby związane np. ze stanem zdrowia.

Narrację ilustrują rysunki. Na górze logo programu Dostępność Plus. Niżej, po bokach dwie grupy ludzi. Jedną tworzą: mężczyzna wysokiego wzrostu, mężczyzna o nieproporcjonalnie małych rękach, starszy pan wspierający się na lasce i chłopiec z piłką, a drugą: kobieta, mężczyzna na wózku inwalidzkim i mężczyzna z psem przewodnikiem. Między obiema grupami - zielony znaczek w kształcie litery „v”.

Jednym z priorytetów Programu jest zapewnienie każdemu obywatelowi samodzielnego dostępu do powszechnych usług, w tym możliwości zrobienia zakupów. Temu służy szereg zaplanowanych w Programie działań.

Dzięki działaniom Programu Dostępność Plus poprawi się dostępność infrastruktury m.in. poczty, sklepów i banków. Dostawcy usług o charakterze powszechnym będą udostępniać

klientom różne formy komunikacji, np. połączenie głosowe, połączenie tekstowe i wideo-połączenie. Powstanie aplikacja umożliwiająca osobom z niepełnosprawnościami skuteczną komunikację z operatorami numeru alarmowego 112.

Wokół logo programu Dostępność Plus - piktogramy symbolizujące: pocztę, sklep, bank, komunikowanie się i numer alarmowy.

NARRATORKA:

Poprawi się też niezależność osób z niepełnosprawnościami. Na stacjach benzynowych pojawią się przenośne terminale płatnicze, systemy przyzywania obsługi oraz internetowe tłumaczenia migowe.

Rysunki: stacji benzynowej, terminala płatniczego i smartfona z piktogramem języka migowego na ekranie.

NARRATORKA:

Będzie łatwiej o psa przewodnika – powstanie system wsparcia ich szkolenia, zakupu i utrzymania.

Rysunek: niewidomy mężczyzna idzie z psem przewodnikiem. Za nim, w oddali - budynek oznaczony piktogramem przedstawiającym niewidomego człowieka i psa.

NARRATORKA:

Muzea, domy i ośrodki kultury oraz biblioteki będą zmodernizowane w oparciu o standardy dostępności, co zniweluje bariery architektoniczne.

Rysunek. Pośrodku cztery piktogramy niepełnosprawności, przedstawiające: głowę z zaznaczonym mózgiem, człowieka na wózku inwalidzkim, człowieka z wyciągniętą przed siebie laską i przekreślone ucho. Wokół pięć różnego typu budynków - wszystkie z podjazdami dla wózków, jeden z windą dla osób z niepełnosprawnością ruchową.

NARRATORKA:

Powstanie więcej inicjatyw dbających o aktywność osób starszych i osób z niepełnosprawnością np. poprzez udział w wydarzeniach sportowych i w aktywności turystycznej.

Rysunki przedstawiające: uśmiechniętą siwowłosą panią jadącą rowerem, pejzaż z palmą na plaży i mężczyznę na wózku dojeżdżającego do mety wyścigu.

Animacja komputerowa. Żółte gwiazdki tworzą krąg, obracający się na tle niebieskiego nieba. Na tle animacji - napisy.

Operatorzy kamer: Piotr Jędrzejczak, Wojciech Konopka, Łukasz Molak, Mariusz Wieczorkowski, Konrad Zygmunt.

Oprawa graficzna: Marcin Czarniecki, Julian Kucaj, Mateusz Matuszak.

Lektor: Joanna Rudyk.

Redakcja: Eliza Pietrzykowska, Adam Ślusarski.

Montaż: Dawid Bagiński.

Kierownictwo produkcji: Radosław Starczewski.

Muzyka - Apollo Music.

W programie wykorzystano fragmenty filmów: „Góry dostępne dla wszystkich” i „Aktywni w ciemności” Fundacji Pogranicze bez Barrier oraz „CK Zamek - miejsce przyjazne” i „Jak wygląda zamek” Centrum Kultury Zamek w Poznaniu.

Fundacja Lux Veritas, Telewizja Trwam 2018

Na białym tle plansza w formie strzałki z napisem: „Zapytaj o fundusze”. Strzałka wskazuje umieszczoną niżej planszę z adresem strony internetowej:

www.funduszeuropejskie.gov.pl

Poniżej umieszczone obok siebie: logo Funduszy Europejskich, flaga Polski i flaga Unii Europejskiej. Pod nimi napis: „Projekt jest współfinansowany ze środków Funduszu Spójności Unii Europejskiej”.